Είχαν από καιρό παρακμάσει οι πανάρχαιοι πολιτισμοί της Χαράπα και του Μοχέντζο Ντάρο στην Ινδία, όταν στις βόρειες περιοχές της εμφανίστηκαν οι Βεδικοί Άριοι. Ήταν η εποχή που τα πρώτα ελληνόφωνα φύλα εμφανίστηκαν στον Ελλαδικό χώρο, οι Χετταίοι Άριοι κατέκλυσαν την ανατολική Μικρά Ασία και οι Κοσσαίοι Άριοι μπήκαν στην Βαβυλώνα.

Άριοι ονομάζονται περιληπτικά όλα τα λευκά φύλα της Ασίας και της Ευρώπης που μιλούν γλώσσα της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας. Στην αρχαιότητα, ονομάζονταν έτσι όλοι οι λαοί της ανατολικής Μεσογειακής φυλής. Κοιτίδα τους θεωρείται η Κασπία Θάλασσα που οι συγγενείς τους Πέρσες ονόμαζαν «Εστία των Αρίων». Ο Μονιέ – Ουίλιαμς απέδειξε ότι η ονομασία τους προέρχεται από την σανσκριτική ρίζα ri – ar (=οργώνω), από την οποία προέρχονται οι λέξεις άροτρο (ελληνικά) aratrum (λατινικά), άρουρα (γη), αρουραίος κ.λπ. Οπότε, αρχικά, η λέξη «Άριος» σήμαινε «γεωργός». Το πώς μετεξελίχθηκε να σημαίνει «ευγενής» είναι ολόκληρη ιστορία που έχει να κάνει κυρίως με τα γεγονότα στην Ινδία.

Σε μια πολύ μεταγενέστερη συνθήκη (του ΙΔ’ αιώνα π.Χ.) ανάμεσα στους Χετταίους Αρίους και τους Μιττάνιους, αναφέρονται καθαρά βεδικές θεότητες όπως ο Ίντρα, ο Μίθρα και ο Βαρούνα. Και το βεδικό έθιμο να πίνουν τον ιερό χυμό «σόμα» υπήρχε και στις περσικές ιεροτελεστίες, όπου έπιναν τον χυμό του φυτού «χαόμα». Με το σανσκριτικό «σ» να αντιστοιχεί στο περσικό «χ».

Με όλα αυτά, συμπεραίνεται ότι κλάδοι της ίδιας ινδοευρωπαϊκής φυλής ήταν οι **Μιττάνιοι** (λαός της Μέσης Ανατολής που δημιούργησε κράτος ανατολικά του Ευφράτη και ήρθε σε σύγκρουση, τόσο με τους Χετταίους όσο και με τους Αιγυπτίους, με τους οποίους συμμάχησε επί Ραμσή, με ανταλλαγή «βασιλικών συζύγων»), οι
Χετταίοι
, οι
Κοσσαίοι
(λαός ορεσίβιων που ζούσαν ανατολικά της Βαβυλώνας, την οποία και κυρίευσαν γύρω στο 2000 π.Χ. και από τους οποίους προέρχονταν οι μετέπειτα αριστοκράτες της περιοχής), οι
Σογδιανοί
(αρχαιότατοι κάτοικοι της Σογδιανής, περιοχής βόρεια της Βακτρίας, το μεγαλύτερο τμήμα του σημερινού Ουζμπεκιστάν), οι
Βάκτριοι
(αρχαιότατοι κάτοικοι της Βακτρίας ή Βακτριανής, περιοχής του Τουρκεστάν και του Βόρειου Αφγανιστάν, μετέπειτα σατραπεία της Περσικής αυτοκρατορίας), οι
Μήδοι
(αρχαιότατοι κάτοικοι της Μηδίας, ορεινής περιοχής της Δυτικής Ασίας ανάμεσα στην Κασπία θάλασσα, την Περσία, την Ασσυρία και την Αρμενία), οι

Πέρσες
και οι
Αλπίδες
(Βεδικοί εισβολείς στην Βόρεια Ινδία).

Ξεκινώντας από τις όχθες της Κασπίας Θάλασσας, διασκορπίστηκαν παντού. Οι Βεδικοί μετανάστευσαν νοτιανατολικά. Ώσπου να φθάσουν στην Ινδία, οι παλιοί γεωργοί είχαν αποκτήσει πολεμική εμπειρία, τόξα και βέλη και κατέβαιναν έχοντας εμπροσθοφυλακή «θωρακοφόρους» πάνω σε άρματα, δεινούς χειριστές του πέλεκυ και του ακόντιου. Βρήκαν την Γη της Επαγγελίας, καθώς, όπως αναφέρουν οι γραφές, χρειάζονταν βοσκοτόπια για να ικανοποιήσουν «την επιθυμία να αποκτήσουν περισσότερες αγελάδες» (M. Winternitz «Ιστορία της Ινδικής λογοτεχνίας», Καλκούτα, 1927). Κατέβαλαν τους ιθαγενείς Νάγκας και Δραβίδες και προοδευτικά κυριάρχησαν σε ολόκληρη την ινδική χερσόνησο.

Οργανώθηκαν σε μικρά βασίλεια με την εξουσία των βασιλιάδων να περιορίζεται από συμβούλια πολεμιστών. Κάθε βασίλειο απαρτιζόταν από ένα αριθμό φυλών. Κάθε φυλή είχε το «ράτζα» της, τον αρχηγό της που ελεγχόταν από το «συμβούλιο της φυλής». Και κάθε φυλή περιελάμβανε ανεξάρτητες αγροτικές κοινότητες που διοικούσαν οι συνελεύσεις των αρχηγών των οικογενειών.

Ο γάμος με μέλος άλλης φυλής απαγορευόταν, όπως και η αιμομιξία. Δημιουργήθηκε έτσι αυτό που ονομάστηκε «ινδικός θεσμός» και οδήγησε στον χωρισμό σε κάστες. Σε σχέση με τους ιθαγενείς πληθυσμούς, οι Βεδικοί Άριοι ήταν πολύ λιγότεροι. Ο φόβος να αφομοιωθούν από τους αυτόχθονες ήταν ορατός. Απαγόρευσαν την επιμιξία. Ήταν ο πρώτος χωρισμός σε τάξεις και έγινε με βάση το χρώμα του δέρματος (η πρώτη ονομασία της κάστας ήταν «βάρνα» που σημαίνει «χρώμα»). Έτσι, ο βασικός διαχωρισμός έγινε ανάμεσα στους Άριους με την μακριά μύτη και τους Νάγκας και Δραβίδες με την κοντή και πλακουτσωτή.

****

Ο διαχωρισμός των Βεδικών Αρίων από τους ιθαγενείς ήταν το πρώτο βήμα για την δημιουργία του πολιτικού ρατσισμού, αυτού στον οποίο βασίστηκε και το αλήστου μνήμης απαρτχάιντ της Νότιας Αφρικής: Η επίκληση του χρώματος ως μέσου διαχωρισμού ανάμεσα στον «κατώτερο» ιθαγενή πληθυσμό και τον «ανώτερο» αποικιοκράτη. Με την εκμετάλλευση του «κατώτερου» από τον «ανώτερο» φυσική συνέπεια των τάχα βιολογικών διαφορών.

Επειδή, στη σύγχρονη εποχή, η θεωρία του ρατσισμού δεν είναι παρά το δόγμα κατά το οποίο υπάρχει ένας σύνδεσμος μεταξύ φυλετικών και πολιτιστικών γνωρισμάτων με αποτέλεσμα ορισμένες φυλές να είναι από την δημιουργία τους (έμφυτα) ανώτερες από άλλες. Ο για την αντικειμενικότητά του αναγνωρισμένος από την UNESCO M. Duverger, στο έργο του «Εισαγωγή στην Πολιτική», ανάγει την καταβολή των ρατσιστικών θεωριών στον μεσαίωνα, «όταν οι χριστιανοί ηγεμόνες θέλησαν να οικειοποιηθούν τα αγαθά των εβραίων τραπεζιτών». Και διευκρινίζει ότι οι διαφορές στον βαθμό ανάπτυξης και στον τρόπο συμπεριφοράς ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων είναι το αποτέλεσμα των υλικών ή κοινωνιολογικών συνθηκών της ζωής, κάτω από τις οποίες τελούν οι ομάδες αυτές και όχι κάποια δήθεν βιολογική κατωτερότητα ή ανωτερότητα.

Νωρίτερα, ο Μοντεσκιέ (1689 – 1755) είχε καταγγείλει ότι η θεωρία της κατωτερότητας των μαύρων δεν ήταν παρά η δικαιολογία για την εκμετάλλευσή τους από τους λευκούς. Αναπτύχθηκε τον Ιστ’ αιώνα, με το πρώτο κύμα αποικισμού της Αμερικής και αντρώθηκε τον ΙΘ’ και τον Κ’ με τη δικαιολογία ότι οι σκλάβοι δεν ήταν ακριβώς άνθρωποι αλλά «κατώτεροι αδελφοί».

****

Ο Χίτλερ δεν ήταν ο εμπνευστής του ρατσισμού και του αντισημιτισμού. Προϋπήρχαν. Ο Ιωάννης Ακτήμων (στις αρχές του ΙΓ’ αιώνα) ήταν απηνής διώκτης των εβραίων και ληστής

των περιουσιών τους. Στην ίδια την Γερμανία, η καλλιέργεια του μύθου για την ανωτερότητα της φυλής είχε γίνει αντικείμενο «επιστημονικών αναλύσεων» πολύ πριν από τον Χίτλερ. Με ανατριχιαστικά επακόλουθα.

Τον Σεπτέμβριο του 1924, οι ειδικοί της Σαξονίας διέγνωσαν ότι η απειλή να εκφυλιστεί η γερμανική φυλή ήταν ορατή και αποτελούσε υπόθεση λίγων γενεών. Ο ιατρικός σύμβουλος Μπέτερς προειδοποίησε ότι ο κίνδυνος προέρχεται «από τη γέννηση όλο και περισσότερων πνευματικά και ηθικά καθυστερημένων ατόμων που σύντομα θα αποτελούσαν την πλειοψηφία των Γερμανών, με αποτέλεσμα να παρακμάσει πνευματικά η Αρία φυλή και να εξασθενίσει η ακμαιότητά της». Υπό το κράτος αυτού του φόβου, το τοπικό υπουργείο Υγείας υπέβαλε νομοσχέδιο στη γερμανική Βουλή, με το οποίο ζητιόταν η επιβολή στείρωσης στους πνευματικά και ηθικά καθυστερημένους.

Ναζιστής θεωρητικός της ανωτερότητας των Αρίων, ο Γκούτερ δίδασκε ότι «οι τελειότεροι από τις ποικιλίες της λευκής φυλής είναι οι Άριοι (Αγγλοσάξονες, Γερμανοί, Νορβηγοί, Σουηδοί). Ο γερμανικός λαός είναι μίγμα επτά αριανών φυλών με ελαφρές μη αριανές επιδράσεις. Οι Γερμανοί ανήκουν στον τύπο του Βόρειου Άριου που είναι και ο ευγενέστερος της Αρίας φυλής, προικισμένος με εξαιρετικά χαρίσματα και προορισμένος να κυριαρχήσει πνευματικά πάνω σε όλους τους λαούς της Γης».

****

Κάποια στιγμή, ο κορυφαίος Γερμανός γλωσσολόγος Μαξ Μίλερ (1823 – 1900), που κυρίως ασχολήθηκε με τον ινδικό πολιτισμό, ανακάλυψε ότι όλες οι γλώσσες της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας έχουν κοινές ρίζες. Οι γλώσσες βαπτίστηκαν «αριανές». Κι αυτοί που τις μιλούσαν, «Άριοι». Με τον ρατσισμό να γίνεται πια ξεχωριστή επιστήμη και τον Αδόλφο Χίτλερ να βρίσκει πρόσφορο έδαφος να πατήσει για να κολακέψει τα εκατομμύρια των Γερμανών που διψούσαν για ρεβάνς, μετά την ήττα του Α’ Παγκόσμιου πολέμου και κυρίως μετά τον εξευτελισμό που υπέστησαν και την εξαθλίωση στην οποία οδηγήθηκαν από τους νικητές.

Πολύ νωρίς, ο πολιτικός ρατσισμός βρήκε ευρύτατη αποδοχή από τις λαϊκές μάζες, εξελίχθηκε σε κοινωνικό ρατσισμό και επιβίωσε ακόμα και εκεί που η ζωή ή τα συμφέροντα ή οι νέες συνθήκες εξάλειψαν την «ανάγκη» του κράτους να διατηρεί τον φυλετικό διαχωρισμό. Ο M. Duverger εξηγεί ότι ο ρατσισμός έγινε βίωμα και ανάγκη των οικονομικά ασθενέστερων και κοινωνικά προβληματικών ομάδων. Στην Αμερική ειδικά, ρατσιστές είναι κάποιοι λευκοί που προέρχονται από φτωχές ή προβληματικές οικογένειες, μη επιτυχημένοι κοινωνικά, που «ανακαλύπτουν» στους μαύρους ένα πληθυσμό «υποδεέστερό» τους: Ανθρώπους που είναι «ακόμα πιο κάτω από τους ίδιους». Κι αυτό σημαίνει ότι ναι μεν οι ίδιοι καταπιέζονται και είναι αποτυχημένοι αλλά «υπάρχουν και χειρότερα». Που, αν δεν υπήρχαν, θα τους υποβίβαζαν αυτόματα στην τάξη των «τελευταίων τροχών της αμάξης».

Συνέπεια όλων αυτών είναι ο ρατσισμός να συμβαδίζει με την αμορφωσιά, την ανέχεια, τον απειλούμενο ή υπαρκτό κοινωνικό αποκλεισμό και το περιθώριο. Με τους πολιτικούς να επενδύουν σ' αυτόν όλα τα ψηφοθηρικά οφέλη και να τον μετουσιώνουν σε ξενοφοβία, εθνικισμό και υποδαύλιση των «εθνικών» ή «φυλετικών» προτερημάτων εκείνων, από τους οποίους ζητούν να τους εμπιστευτούν την εξουσία. Και με τα ΜΜΕ να αναζητούν τα δικά τους οφέλη από την καλλιέργεια του φυλετικού μίσους.

Ο αρχικός διαχωρισμός των Βεδικών Αρίων από τους Νάγκας και Δραβίδες ιθαγενείς δεν είχε σχέση με τον σύγχρονο χωρισμό των Ινδών σε κάστες με βάση την φυλή, την κληρονομικότητα και το επάγγελμα. Ο γάμος ανάμεσα στους Άριους ήταν ελεύθερος, ενώ η κοινωνική θέση δεν εξαρτιόταν από την καταγωγή. Άλλωστε, πολύ αργότερα, η λέξη Άριος έπαψε να σημαίνει γεωργός και ταυτίστηκε με τον ευγενή. Κι ακόμα, τα φίδια που οι Νάγκας και οι Δραβίδες θεωρούσαν θεούς και σύμβολα της αναπαραγωγικής δύναμης του αρσενικού, ενσωματώθηκαν στη θρησκεία των Αρίων. Το ίδιο και ο Νάγκα (θεός δράκος), ο Νάντι (θεός ταύρος), ο Χανούμαν (θεός πίθηκος) και οι Γιάκσα (θεοί δέντρα). Οι τελευταίοι έφτασαν στην εποχή του Βούδα να ενσαρκώνουν το ιερό δέντρο Βόντι.

Παλιά και νέα θρησκεία ενσωματώθηκαν στις Βέδες, το σύνολο των ιερών βιβλίων της Ινδίας που πιστεύεται ότι δημιουργήθηκαν ανάμεσα στα 1500 με 1000 π.Χ. (καταγράφτηκαν αργότερα) και ταξινομήθηκαν από τον Ινδό σοφό Βιάσα σε τέσσερις κατηγορίες:

Τις «Ριγδέβα», που περιέχουν ύμνους.

Τις «Σαμαβέδα» που περιέχουν διατάξεις θυσιών και τελετών.

Τις «Γιατζουρβέδα» με περιεχόμενο λυρικές προσευχές. Και

Τις «Αθαρβαβέδα» (Το Βιβλίο της Γνώσης των Μαγικών Τύπων), ένα σύνολο από μαγικά λόγια, τα οποία αποσκοπούσαν στη σύλληψη παιδιού, στην αποτροπή της αποβολής, στην μακροζωία, στην άμυνα από κάθε κακό, στην καταστροφή του εχθρού, στην εξόντωση μιας αντίζηλης ή, το λιγότερο, στο να την κάνουν στείρα. Κι ακόμα, μαγικά λόγια που μπορούσαν να κάνουν μια γυναίκα «να γοητευτεί και να αμαρτήσει χωρίς να μείνει έγκυος».

Η θρησκευτική αντίληψη που προκύπτει από τις «Βέδες» ονομάζεται βεδισμός με βασικά χαρακτηριστικά την πίστη στην πρωταρχική αμαρτία και λύτρωση, σε 33 θεούς, στις ψυχές των προγόνων και σε ένα μυστικιστικό πανθεϊσμό. Πρώτοι θεοί των Βεδών ήταν ο Ουρανός, ο Ήλιος, η Γη, η Φωτιά, το Φως, ο Άνεμος, το Νερό, το Φύλο. Ο Ντιάους (Δίας των Ελλήνων) ήταν αρχικά ο ίδιος ο ουρανός. Καταγόταν από την σανσκριτική λέξη deva, (λατινικά deus, ελληνικά θεός) και είχε την έννοια «αυτού που λάμπει», του λαμπρού. Με τον καιρό, ο ουρανός έγινε Βαρούνα (πατέρας), η γη Πριθιβί (μητέρα). Με τη βοήθεια της βροχής, η βλάστηση έγινε ο καρπός της ένωσής τους. Η βροχή έγινε ο θεός Παντζανία, η φωτιά ο θεός Άγκνι, ο άνεμος ο Βαγιού, η θύελλα ο Ίνδρα, ο ήλιος ο Σουρία, Μίθρας και Βισνού. Το ιερό φυτό «σόμα» με τον χυμό του οποίου μεθούσαν, ήταν η προσωποποίηση ενός ινδικού Διονύσου.

Μετά, ο ήλιος μεταμορφώθηκε σε «ζωοδότη ήλιο» θεό Σαβιτάρ, σε «λάμποντα ήλιο» θεό Βιβασδάτ και σε «γεννήτορα ήλιο», τον μεγάλο θεό Πρατζαπάτι, κυρίαρχο των πάντων. Η μοναξιά του οδήγησε στη δημιουργία της Πλάσης.

(Έθνος της Κυριακής, 29.7.2001) (τελευταία επεξεργασία, 26.9.2009)